

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ โทร. ๖๓๒๗

ที่ กค ๐๔๐๑.๖/๐๐๐๒๓/๓ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน ผู้อำนวยการกอง ศูนย์ สถาบัน กลุ่ม เลขานุการกรม คลังเขต และคลังจังหวัด

สำนักงานเลขานุการกรม ขอส่งบทความความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ จำนวน ๕ เรื่อง ตามเอกสารแนบ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรของกรมบัญชีกลางทราบ

(นางนิโลบล แวววัปศรี)
เลขานุการกรม

๘๘๑๗๑
๒๖/๑๑/๖๑
๒๖/๑๑/๖๑

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

เพื่อโปรดทราบ

ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รายละเอียดตามสำเนาต่อไปนี้

กระทรวงการคลัง
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

กรมบัญชีกลาง
117631
15 พย. 2561
16.04.๖๑

(นางสาวสมวรรณ จันทร์ใหญ่)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง

สป.กค. รับที่ ๒๒๘๖๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(สำเนา)

ที่ นร ๐๑๐๘/ว ๓/๙(๖)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. บทความเรื่อง ใครมีสิทธิ
  ๒. บทความเรื่อง บิหน้าผมจะไปตี
  ๓. บทความเรื่อง โดนร้อง เพราะไปเผาศพ
  ๔. บทความเรื่อง ทำบุญค่าไฟฟ้า
  ๕. บทความเรื่อง นึกว่าให้ไปเซ็นต์ชื่อ

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สรุปข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นต้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพร่ดังกล่าวข้างต้นจะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่บทความ จำนวน ๕ เรื่อง ทางสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงานนี้เพื่อส่งให้ส่วนราชการในการกำกับดูแลต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้ทราบด้วย
จกขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

สำนักงานเลขานุการกรม

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานสารบรรณ
- กลุ่มงานงบประมาณ
- กลุ่มงานบริหารพัสดุ
- กลุ่มงานช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
- Call Center
- งานด้านวิเทศสัมพันธ์

- ดำเนินการ
- พิจารณา
- เก็บรวบรวม
- เรียบ
- อื่น ๆ

Handwritten signature
(นางประภาศรี บุญวิเศษ)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ลงชื่อ .....

เลขานุการกรม

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๙๘

รับใน 567855
16 พ.ย. 61

ใครมีสิทธิ

อ่านเรื่องที่นาย ก. นางสาว ข. ไปขอข้อมูลข่าวสารแล้วหน่วยงานปฏิเสธ ก็ไปใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ท่านก็พิจารณาให้เปิดเผยบ้าง ให้ยกอุทธรณ์บ้าง วันนี้มีเรื่องที่ยากให้หน่วยงานของรัฐได้เข้าใจอีกมุมหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารครับ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก โดยพันเอกเก่ง ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก. ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลูกค้าของธนาคารรายนางร้อย กับเพื่อนอีก ๒ คน ว่าได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔๕ จดจำนองเป็นประกันเงินกู้จำนวนเท่าใด และสถานะชำระเงินกู้ให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ได้มีการชำระหรือไม่ และที่ดินแปลงดังกล่าวได้พ้นภาระการจำนองแล้วหรือไม่อย่างไร ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ ธนาคารฯ จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลไม่ได้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ซึ่งตอนนี้มีฐานะเป็นผู้อุทธรณ์แล้ว จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือไปขอข้อมูลข่าวสารต่อธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก ปฏิเสธการเปิดเผย ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ จึงเป็นการใช้สิทธิในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการขอและอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว กรณีนี้จึงมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า พันเอกเก่ง เป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ กรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้ประชาชนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนเองเพื่อปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ ไม่ได้ให้สิทธินี้แก่หน่วยงานของรัฐ การขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมของราชการหรือตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อพันเอกเก่ง ในฐานะผู้อุทธรณ์ ซึ่งปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้ยื่นคำขอในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่รับไว้พิจารณา

ผมได้รับคำหารือไปทางโทรศัพท์อยู่เรื่อยๆ ครับ ในประเด็นการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน หรือหน่วยงานของรัฐขอจากธนาคารของรัฐ คำตอบก็แนวนี้นี้แหละครับ และยังต้องหาตัวอย่างคำวินิจฉัยส่งไปให้ดูด้วย หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(สค ๑๘/๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

โดนร้อง เพราะไปเผาศพ

เมื่อท่านเป็นข้าราชการแล้ว ตามระเบียบเวลาของท่านคือ ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ที่นี่ ท่านจะใช้ช่วงเวลานี้ออกนอกพื้นที่ไปทำอะไรตามใจได้หรือไม่ ไปอ่านเรื่องนี้ครับ

นายจับเป็นข้าราชการครูชำนาญได้กล่าวหานายจ้อง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลและคณะกรรมการไปร่วมงานศพมารดาของผู้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ ที่จังหวัดน่าน อยู่ห่างจากจังหวัดพะเยา ๑๗๖ กิโลเมตรและใช้เวลาราชการอยู่ทำงานศพตลอดเวลาราชการ มีหลักฐานภาพถ่ายในงานประกอบการกล่าวหา นายจับจึงมีหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ (สพป.พะเยา เขต ๒) ขอข้อมูลข่าวสารรวม ๔ รายการ คือ ๑) สำเนาใบลาพร้อมหนังสือนำส่ง ๒) ทะเบียนสารบัญรับหนังสือ ๓) หนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาชี้แจง และ ๔) หนังสือชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ต่อมา สพป.พะเยา เขต ๒ มีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประกอบการพิจารณาและจัดทำรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) (๔) และเป็นดุลยพินิจของหน่วยงานของรัฐ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นควรไม่เปิดเผย นายจับจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สพป.พะเยา เขต ๒ มีหนังสือชี้แจงเรื่องการร้องเรียนเรื่องตรวจสอบข้าราชการใช้เวลาราชการไปงานศพ ซึ่งตรวจสอบแล้วนายจ้องผู้ถูกร้องเรียนได้ไปปฏิบัติงานโดยลงลายมือชื่อเป็นหลักฐาน และได้ให้รองผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติราชการแทนในระหว่างที่ไม่อยู่ ซึ่งเป็นไปตามหมวด ๔ และหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มิได้ละทิ้งหน้าที่ราชการตามหนังสือตอบข้อหารือ สำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๒/ล ๒๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๑ ว่าหากได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ไม่นถือว่าละทิ้งหน้าที่ และการร้องเรียนของนายจับนั้น นายจับเคยถูกตั้งกรรมการสอบวินัยไม่ร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่สมควรจำนวน ๘ ครั้ง แต่เนื่องจากเกษียณอายุราชการจึงได้งดโทษ โดยมีนายจ้องผู้ถูกร้องเรียนเป็นประธานกรรมการ ประกอบหนังสือคำขอข้อมูลข่าวสารของนายจับระบุว่า จะนำไปใช้อ้างประกอบข้อกฎหมาย เห็นว่านายจับมีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้ถูกร้องเรียน อาจเป็นเอกสารดำเนินคดีทางศาลได้ จึงเห็นว่าการเปิดเผยจะเป็นอันตรายต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดดังแจ้งไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ นายจ้องได้ลงชื่อไปและกลับในบัญชีลงเวลา แต่ช่วงบ่ายได้ลาด้วยวาจาว่าขอไปร่วมงานศพ จึงไม่มีข้อมูลข่าวสารรายการนี้ให้พิจารณา ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ รายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความใดที่ไม่ต้องเปิดเผย ประกอบกับนายจับเป็นผู้ร้องเรียนจึงมีส่วนได้เสียที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไปแล้วจะเกิดอันตรายอย่างไร จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายจับ สรุปหน่วยครั้นว่า รายการที่ ๑ ไม่มีเอกสาร รายการที่ ๒ ๓ และ ๔ ให้เปิดเผยครับ

มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” อย่าลืมนะครับ ติดต่อหารือไปได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

(ที่ สค ๓๕๑/๒๕๖๑)

นึกว่าให้ไปเซ็นชื่อ

ระยะนี้มีเรื่องเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมบ่อย ๆ ดูสาเหตุแล้วอาจจะไม่สนุก แต่ขอให้ดูอย่างได้ความรู้ครับ เช่นเรื่องนี้

นายก๊ีบมีหนังสือถึงสำนักงานปลัดกระทรวง A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่นางเก๋ซึ่งเป็นมารดาของนายไก่อ ผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่สำนักงานปลัดกระทรวง A แจ้งปฏิเสธว่า เป็นคำร้องที่ต้องปกปิดเป็นความลับ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความคุ้มครองทั้งตัวผู้ร้อง รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับความยินยอมจากผู้ร้องด้วย นายก๊ีบจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นายก๊ีบชี้แจงว่า จากการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กระทรวง A ในการควบคุมตัวนายก๊ีบและบุตรสาว โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ แจ้งให้ไปพบที่สถานีตำรวจนครบาล B แจ้งว่ายังลงลายมือชื่อไม่ครบในเอกสารการรับเงินค่าเสียหาย พอไปถึงก็ถูกลือคิ้วไว้เลย และเจ้าหน้าที่สงสัยว่านายก๊ีบและบิดานายก๊ีบร่วมกันค้าประเวณี และมารดาของนายไก่อ ได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ทำให้นายก๊ีบและครอบครัวได้รับความเดือดร้อน ในส่วนของผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง A ชี้แจงว่า นายก๊ีบและบุตรสาวถูกกล่าวหาว่าอาจมีพฤติกรรมกลั่นแกล้งบุคคลอื่นให้ต้องมีความผิดทางอาญาเพื่อเรียกรับเงิน จากการตรวจสอบของคณะทำงาน เห็นว่าบุตรสาวนายก๊ีบต้องได้รับความคุ้มครองดูแลที่เหมาะสม ข้อมูลต่าง ๆ จึงต้องปกปิดเป็นความลับ หากเปิดเผยจะต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด จึงไม่เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๖)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่นางเก๋ซึ่งเป็นมารดาของนายไก่อผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมเป็นเรื่องของการตรวจสอบเรื่องร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ประกอบกับนายก๊ีบเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ไม่มีข้อความอย่างใดที่เปิดเผยแล้วจะเกิดอันตรายแต่อย่างใด แต่มีบางส่วนที่เปิดเผยแล้วจะรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้สำนักงานปลัดกระทรวง A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารหนังสือที่นางเก๋ซึ่งเป็นมารดาของนายไก่อผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายก๊ีบ ยกเว้นรายละเอียดเกี่ยวกับ อายุ ศาสนา สัญชาติ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ให้ปกปิดไว้

เรื่องนี้สรุปว่า ขอตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมโดยใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือการใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ หากเป็นไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(ที่ สค ๒๔๖/๒๕๖๑)